

www.ketab.ir

تفسیر نمونه

جزء هفتم

مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵ - . مصحح

تفسیر نمونه: تفسیر و بررسی تازدای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواستها، پرسشها، مکتبها و مسائل روز، زیر نظر ناصر مکارم شیرازی: با همکاری جمعی از نویسندگان (ویرایش ۱۲) - تهران: دارالکتب الاسلامیه - ۱۳۸۵.

۲۵۰۰۰ ریال: جزء ۷ - بهای هر جلد متفاوت.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا (فهرست نویسی پیش از انتشار).
کتابنامه.

جزء هفتم (چاپ اول: ۱۳۸۶)

ISBN : 978-964-440-403-0

۱. تفاسیر شیعه - قرن ۱۴. الف. عنوان. ب. عنوان: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواستها، پرسشها، مکتبها و مسائل روز.

۲۹۷/۱۷۹

۷۷۹۸/م۷

۲۱۵۷-۶۲م

۱۳۷۷

نام کتاب: تفسیر نمونه - جزء هفتم

مؤلف: آیت الله العظمی مکارم شیرازی و همکاران «محمد رضا آشتیانی، محمد جعفر امامی، داود الیامی، اداة ایمانی، عبدالرسول حسینی، سید حسن شجاعی، سید نورالله طباطبایی، محمود عبداللہی، محسن قرانتی، محمد محمدی»

تیراژ: ۲۸۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۸۶ ه. ش.

صفحه و قطع: ۳۷۶ صفحه، وزیری

چاپ: چاپخانه گوهرا اندیشه

ناشر: دارالکتب الاسلامیه - تهران - بازار سلطانی - ۹۹

تلفن: ۵۵۶۲۷۴۴۹ تلفکس: ۵۵۶۲۰۴۱۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

شابک ۰ - ۴۰۳ - ۴۴۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸ - ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۴۴۰ - ۰۳۰ - ۵۵۶۲۰۴۱۰ ISBN 978 - 964 - 440 - 403 - 0

شابک دوره ۲۸ جلدی ۸ - ۰۳۰ - ۴۴۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN 978 - 964 - 440 - 030 - 8 VOL.28

بسمه تعالی

واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا

«آل عمران / ۱۰۳»

و همگی به ریسمان خدا (قرآن و اسلام، و هرگونه وسیله وحدت) چنگ زنید، و پراکنده نشوید.

«آیات قرآن گنجینه‌هایند پس هر زمان گنجینه‌ای را گشودی بر تو سزااست که

نگاه کنی در آن چیست» پیامبر اکرم ﷺ

آیه‌های قرآن عروة الوثقی است که هر صبح و شام دلهایمان را به آسمان گره می‌زند.

نور قرآن، پرتو امید ماست که فردای زندگی‌مان را روشن و روشن‌تر می‌نماید. انوار فروزان قرآن بر هر چه بتابد، روشن و منورش می‌گرداند. ابر پر باری است که هر چه در زیر آن، سر برآورد زیر پوشش خود قرار می‌دهد. نسیم روح بخش رحمت الهی است به هر چه بوزد به حرکت و نشاطش در می‌آورد. آب حیات چشمه بقاست، که همه چیز را زنده می‌کند و زمین حاصلخیزی است که زمینه رویش هر خیر و برکتی را فراهم می‌کند.

بر این اساس، آموزش قرآن و مفاهیم والای آن، بسیار مهم شمرده می‌شود که جای دارد همه در راستای آشنایی با مفاهیم و گل واژه‌های قرآنی بیش از پیش بکوشند و خود را در گستره ایمان و زلالی قرآن، غرق نمایند.

قرآن کریم از آغاز نزول تا به امروز همواره مورد توجه اندیشمندان، زیدگان، نخبگان و متفکران بوده است و از زوایای گوناگون به تدبیر و تأمل در آن پرداخته و از این رهگذر آثار گرانقدری از خود به یادگار گذارده‌اند.

در سال ۱۳۸۶ که به فرموده مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مد ظله العالی) به نام اتحاد ملی و انسجام اسلامی نامگذاری شده است، بر آنیم تا در راستای ترویج فرهنگ غنی قرآن کریم به صورت گسترده‌تر و فعال‌تر از گذشته گام برداریم.

روش و سیره نیکو و حسنه سازمان عقیدتی سیاسی ناجا، برگزاری مسابقات در رشته‌های قرائت، حفظ، درک مفاهیم قرآنی و ایجاد رقابت سالم و سازنده در بین آحاد کارکنان است. به همین جهت مقرر گردید در سال ۱۳۸۶ منبع مسابقه در رشته درک مفاهیم قرآن در سطوح آقایان، بانوان، دانشجویان کتاب تفسیر شریف نمونه، تألیف حضرت آیه الله مکارم شیرازی (دامت برکاته) باشد که با هماهنگی انتشارات دارالکتب الاسلامیه تدوین و ارایه گردید.

سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

معاونت آموزش - دارالقرآن

زیر نظر استاد محقق
آیه الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

تفسیر نمونه

تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید
با در نظر گرفتن نیازها، خواست‌ها،
پرسش‌ها، مکتب‌ها و مسائل روز

جزء هفتم

با تجدید نظر و اضافات فراوان

با همکاری
جمعی از فضلاء و دانشمندان

با همکاری فضلاء و دانشمندان محترم

محمّد رضا	آشتیانی
محمّد جعفر	امامی
داود	الهامی
اسدالله	ایمانی
عبدالرسول	حسنی
سیّد حسن	شجاعی
سیّد نورالله	طباطبائی
محمود	عبداللّهی
محسن	قرائتی
محمّد	محمّدی

کج روی و تعصب های جاهلانه و عدم تسلیم در مقابل حق، درک و دید سالم را از دست داده اند، و گنج و گمراه در سرگردانی به سر می برند، و چنین می گوید: «ما دل ها و چشم های آنها را وارونه و دگرگون می نمایم، آن چنان که در آغاز و ابتدای دعوت ایمان نیاوردند» ﴿وَوَقَلِّبُ أَقْبِدَتْهُمْ وَابْصَارُهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾.

در اینجا نیز این کار به خدا نسبت داده شده است، نظیر چیزی که در آیات قبل گذشت، و این در حقیقت عکس العمل و نتیجه اعمال خود آنها است، و نسبت دادن آن به خدا به عنوان این است که او علت العلل و سرچشمه جهان هستی است، و هر خاصیتی در هر چیز است به اراده او است.

و به تعبیر دیگر خداوند در لجابخت و کج روی و تعصب های کورکورانه این اثر را آفریده است که تدریجاً درک و دید انسان را از کار می اندازد.

و در پایان آیه می فرماید: «ما آنها را در حال طغیان و سرکشی به حال خود وا می گذاریم تا سرگردان شوند» ﴿وَوَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ﴾^۱.

خداوند همه ما را از گرفتار شدن در چنین سرگردانی که زائیده اعمال بی رویه خود ما است حفظ کند، و درک و دید کاملی به ما مرحمت نماید که چهره حقیقت را آن چنان که هست بنگریم.

آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

پایان جزء هفتم قرآن مجید

۱ - «يَعْمَهُونَ» از ماده «عَفَه» (بر وزن قدح) به معنی سرگردانی و تحیر است.

﴿ فهرست مطالب ﴾

موضوع	صفحه
نخستین مهاجران اسلام.....	۶
کینه توزی یهود و نرمش نصاری.....	۱۱
از حد تجاوز نکنید!.....	۱۵
سوگند و کفاره سوگند.....	۱۷
اثرات مرگبار شراب و قمار.....	۲۹
تقوا و ایمان و آثار آن.....	۳۲
احکام صید در حال احرام.....	۳۶
فلسفه تحریم صید در حال احرام.....	۴۳
کعبه و سیله اقامه امور مردم.....	۴۵
اهمیت کعبه.....	۴۷
اکثریت دلیل پاکی نیست.....	۴۹
سوالات بی جا!.....	۵۳
بدعت های جاهلی.....	۵۸
نکته ها:	
۱- بتی به نام نیاکان!.....	۶۲
۲- تضاد بی دلیل.....	۶۳
هر کس مسئول کار خویش است.....	۶۴
پاسخ به یک ایراد.....	۶۵
شهادت به هنگام وصیت.....	۷۰
تشریفات.....	۷۴
پرسش از پیامبران.....	۷۶
مواعب الهی بر مسیح علیه السلام	۷۹

موضوع	صفحه
داستان نزول مائده بر حواریون.....	۸۴
نکته‌ها:	
۱- منظور از تقاضای مائده چه بود؟.....	۸۶
۲- منظور از «هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ» چیست؟.....	۸۷
۳- این مائده آسمانی چه بود؟.....	۸۷
۴- آیا مائده‌ای بر آنها نازل شد؟.....	۸۸
۵- عید چیست؟.....	۸۸
۶- مجازات شدید برای چه بود؟.....	۸۹
۷- عهد جدید و مائده.....	۹۰
بیزاری مسیح از شرک پیروانش.....	۹۲
نکته‌ها:	
۱- آیا در تاریخ مسیحی دیده شده مریم معبود باشد؟.....	۹۴
۲- مسیح و شفاعت از مشرکان امت.....	۹۵
رستگاری بزرگ.....	۹۶
محتوای سوره انعام.....	۱۰۱
فضیلت تلاوت این سوره.....	۱۰۲
ستایش خالق آسمان‌ها و زمین.....	۱۰۴
نکته‌ها:	
۱- آیا ظلمت از مخلوقات است؟.....	۱۰۷
۲- نور، رمز وحدت؛ و ظلمت، رمز پراکندگی.....	۱۰۸
۳- اجل مسمی چیست؟.....	۱۰۸
خدای آسمان‌ها و زمین.....	۱۱۱
انسان‌های لجوج.....	۱۱۳
سرنوشت طغیانگران.....	۱۱۶

موضوع	صفحه
نکته‌ها:	
۱- قرن	۱۱۷
۲- امکانات و طغیان	۱۱۸
۳- هشدار به سرمستانِ بادِ غرور	۱۱۸
آخرین درجهٔ لجاجت	۱۱۹
بها نه جوئی‌ها	۱۲۱
سرچشمهٔ تمام رحمت‌ها	۱۲۶
زندگانی ابدی برای مؤمنان رحمت است اما	۱۳۰
پناهگاهی غیر از خدا نیست	۱۳۲
قدرت قاهرهٔ پروردگار	۱۳۶
بالاترین شاهد	۱۴۰
بزرگ‌ترین ظلم	۱۴۵
نفوذ ناپذیران	۱۵۲
تهمتی بزرگ بر ابوطالب، مؤمن قریش	۱۵۴
بیداری زودگذر و بی‌اثر!	۱۶۲
نکته‌ها:	
۱- ظاهر «بَدَا لَهُمْ»	۱۶۴
۲- آیا در انشاء، صدق و کذب است	۱۶۴
۳- دلیل این که با بازگشت به دنیا تغییری حاصل نمی‌شود	۱۶۵
زندگی دنیا بازی و سرگرمی است	۱۶۷
مصلحان و مشکلات راه	۱۷۱
مردگان زنده‌نما	۱۷۷
بها نه معجزه	۱۸۱
بازنویسی یک ایراد کهنه	۱۸۲
رستاخیز انواع جانداران	۱۸۵

موضوعصفحه

نکته‌ها:

- ۱ - آیا رستاخیز برای حیوانات هم وجود دارد؟ ۱۸۸
- ۲ - اگر آنها رستاخیز دارند تکلیف هم دارند؟ ۱۹۰
- ۳ - آیا این آیه دلیل بر تناسخ است؟ ۱۹۱
- گُر و لال‌ها! ۱۹۳
- توحید فطری ۱۹۵
- نکته‌ها:

- ۱ - استدلال بر اصل وجود و یگانگی خدا ۱۹۷
- ۲ - مگر مشرکان قیامت را قبول داشتند؟ ۱۹۷
- ۳ - آیا حوادث رستاخیز قابل تغییر است؟ ۱۹۸
- سرانجام زندگی اندر زناپذیران ۲۰۰
- نکته‌ها:

- ۱ - بیداری‌های زودگذر و دوام‌دار ۲۰۲
- ۲ - تشویق یا استدراج؟ ۲۰۲
- ۳ - فلسفه بلاها ۲۰۴
- ۴ - ستایش پایان آیه ۲۰۵
- بخشنده نعمت‌ها را بشناسید ۲۰۷
- آگاهی از غیب ۲۱۰
- انذار کسانی که آماده پذیرشند ۲۱۴
- مبارزه با فکر طبقاتی ۲۱۸
- یک امتیاز بزرگ اسلام ۲۲۲
- سلام بر مؤمنان! ۲۲۴
- اصرار بیجا ۲۲۷
- نکته‌ها:

- ۱ - درخواست مجازات ۲۳۰

صفحه

موضوع

۲۳۱	۲- فرمان از آن خداست.....
۲۳۲	۳- منظور از «يَقُصُّ».....
۲۳۴	اسرار غیب!.....
	نکته‌ها:
۲۴۱	۱- منظور از «ورقه و حبه».....
۲۴۲	۲- درس تربیتی.....
۲۴۳	نوری که در تاریکی می‌درخشد.....
	نکته‌ها:
۲۴۵	۱- چرا «تضرع» و «خفیه».....
۲۴۵	۲- چهار حالت روانی هنگام مشکلات.....
۲۴۶	۳- معنی و مفهوم «کَرَب».....
۲۴۸	عذاب‌های رنگارنگ.....
	نکته‌ها:
۲۴۹	۱- منظور از «عذاب از طرف بالا و از طرف پائین» چیست؟.....
۲۴۹	۲- اختلاف، عامل بدبختی ملت‌ها.....
۲۵۰	۳- سوء اعمال و مجازات.....
۲۵۱	۴- انحرافات جوامع اسلامی و سرنوشت شوم!.....
۲۵۲	آنچه بر تو نازل شده حق است.....
۲۵۵	دوری از مجالس اهل باطل.....
	نکته‌ها:
۲۵۶	۱- مگر ممکن است شیطان بر پیامبر مسلط گردد؟.....
۲۵۷	۲- دلیل عدم جواز تقیه.....
۲۵۹	آنها که دین خود را به بازی گرفته‌اند.....
۲۶۳	هدایت تنها هدایت خدا است.....
۲۶۶	آسمان‌ها و زمین به حق آفریده شدند.....

موضوع	صفحه
چرا بت را معبود خود قرار داده‌ای؟	۲۷۰
آیا آزر پدر ابراهیم ۷ بود؟	۲۷۱
دلائل توحید در آسمان‌ها.	۲۷۶
نکته‌ها:	
۱- نظر مفسران در تفسیر آیات.	۲۷۸
۲- چگونگی استدلال ابراهیم بر توحید.	۲۸۰
۳- منظور از «كَذٰلِكَ» چیست؟	۲۸۱
۴- توضیح واژه «جَنّ».	۲۸۱
۵- منظور از «كوكبا» کدام ستاره است؟	۲۸۲
۶- مراد از «بَارِغ».	۲۸۲
۷- مراد از «فَطْر».	۲۸۳
۸- منظور از «حَنِيف».	۲۸۳
بحث و گفتگوی ابراهیم عليه السلام با قوم خود.	۲۸۵
منظور از «ظلم» در اینجا چیست؟	۲۸۹
موهبت فرزندان صالح.	۲۹۲
نکته‌ها:	
۱- فرزندان پیامبر.	۲۹۵
۲- چرا نام این پیامبران در سه گروه در سه آیه بیان شده است؟	۲۹۸
۳- اهمیت فرزندان صالح در معرفی شخصیت انسان.	۲۹۹
۴- پاسخ به یک ایراد.	۲۹۹
سه امتیاز مهم.	۳۰۱
خدانشناسان.	۳۰۶
قرآن کتابی است مبارک.	۳۱۲
نکته‌ها:	
۱- اسلام یک آئین جهانی است.	۳۱۳

موضوع	صفحه
۲- ارتباط ایمان به قرآن و ایمان به آخرت.....	۳۱۶
۳- اهمیت نماز.....	۳۱۷
چه کسی ستمکارتر است؟.....	۳۱۹
گمشده‌ها.....	۳۲۲
شکافنده صبح.....	۳۲۵
ستارگان هدایت در تاریکی‌ها.....	۳۲۳
باران، مادر نعمت‌ها.....	۳۲۵
خالق همه اشیاء او است.....	۳۴۴
پوشیده از حس انسان است؟.....	۳۴۵
نکته‌ها:	
۱- چشم‌ها، خدا را نمی‌بیند.....	۳۴۹
۲- خالقیت خداوند نسبت به همه چیز.....	۳۵۲
۳- بدیع، یعنی چه؟.....	۳۵۳
۴- لطیف، یعنی چه؟.....	۳۵۴
وظیفه تو اجبار نیست.....	۳۵۷
دشنام دادن ممنوع.....	۳۶۲
نکته‌ها:	
۱- تزیین اعمال.....	۳۶۳
۲- ترک دشنام در روایات.....	۳۶۴
۳- چگونه ممکن است بت پرستان نسبت به خدا بدگوئی کنند؟.....	۳۶۴
سوگند دروغ.....	۳۶۷